

KARTA ROZWIĄZANIA:

ID:	Z.01b-1
Typ instrumentarium (a do f) ¹	a
Kategoria rozwiązania (A do C) ²	A
Data aktualizacji wpisu:	4.05.2021
ID i nazwa wyzwania, którego dotyczy proponowane rozwiązanie:	Brak zdefiniowanej roli powiatu w kreowaniu i koordynowaniu polityki rozwoju na poziomie ponadlokalnym
Autorzy:	Aleksandra Jadach-Sepioto (na podstawie uwag członków grupy, w szczególności Grzegorza Kubalskiego i Macieja Zatheya)
Grupa ekspercka:	Zarządzanie i finanse publiczne Podgrupa: Integracja zarządzania w miejskich obszarach funkcjonalnych

1. Nazwa rozwiązania [200 zn.³]:

Dedefiniowanie roli powiatu w procesie opracowania strategii rozwoju ponadlokalnego.

2. Zwięzła charakterystyka proponowanego rozwiązania [2000 zn.]:

Powiaty, mimo zadań własnych istotnych z perspektywy prowadzenia polityki rozwoju nie pełnią istotnej roli w jej kreowaniu i koordynowaniu. Potrzebne jest stworzenie prawnej możliwości, aby samorząd powiatowy inicjował opracowanie strategii rozwoju ponadlokalnego w razie braku woli politycznej na poziomie gmin o istniejących powiązaniach funkcjonalnych i żeby pełnił rolę promotora jej opracowania oraz uzgodnienia z gminami, których dotyczy. Ustalenie zakresu obszarowego takiej strategii powinno następować we współpracy z poziomem regionalnym.

3. Działania szczegółowe, narzędzia interwencji – szczegółowy opis: [5000 zn.]

- **Specyfikacja barier/wąskich gardeł istniejących zapisów prawnych poprzez wskazanie niefunkcyjnych i nieadekwatnych rozwiązań w obowiązujących uregulowaniach**

Obecna regulacja procedury opracowania strategii rozwoju ponadlokalnego znajduje się w art. 10g ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym z dominującą rolą samorządów lokalnych w opracowaniu strategii. Samorząd powiatowy bierze udział w opracowaniu strategii, jeśli w opracowaniu dokumentu uczestniczą wszystkie gminy z terytorium tego powiatu, a może być włączony w jej opracowanie fakultatywnie, jeśli przynajmniej jedna gmina, która bierze udział w opracowaniu strategii znajduje się na jego terytorium. Nie przewidziano w ustawie przypadku, żeby samorząd powiatowy był inicjatorem opracowania strategii rozwoju ponadlokalnego. W przypadku miast na

¹ a) Rozwiązania w zakresie regulacji prawnych, administracyjnych itd.

b) Rozwiązania w zakresie finansowania i programów funduszowych

c) Dedykowane programy krajowe

d) Wzmacnianie know-how: Rekomendacje, zalecenia, standardy, dobre praktyki, wymiana doświadczeń, szkolenia, pilotaże, programy współpracy itd.

e) Dostosowywanie działań, inwestycji realizowanych przez inne zależne od rządu podmioty krajowe

f) Inne

² A – Regulacje prawne; B – Mechanizmy finansowania; C – Wzmacnianie wiedzy i współpracy

³ Znaki ze spacjami – podane wartości dotyczą maksymalnej objętości opisu – orientacyjnie.

prawach powiatu problem nie występuje, ponieważ prezydent miasta pełni także funkcję starosty. W innych przypadkach – mimo że wiele kluczowych kwestii pozostaje w zadaniach własnych powiatu, może on być jedynie zaproszony do udziału w opracowaniu strategii rozwoju ponadlokalnego. Zmiana powinna upodmiotowić samorząd powiatowy w tym procesie i umożliwić mu inicjowanie opracowania strategii rozwoju ponadlokalnego, jeśli uzasadnia to poprawa efektywności realizacji zadań własnych powiatu określonych w art. 4 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym i w odrębnych ustawach.

- **Propozycja zmian przepisów prawnych – wskazanie przepisu oraz zakresu zmiany**

Zmiana polega na dodaniu trzeciego punktu w art. 10g ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym:

„Strategia rozwoju ponadlokalnego:

1) jest opracowywana z udziałem powiatu, jeżeli w jej opracowywaniu uczestniczą wszystkie gminy z terytorium tego powiatu;

2) może być opracowywana z udziałem powiatu, jeżeli przynajmniej jedna gmina, o której mowa w ust. 1, znajduje się na jego terytorium;

3) może być opracowywana z inicjatywy powiatu, jeśli przynajmniej jedna gmina, o której mowa w ust. 1, znajduje się na jego terytorium, a gminy mimo powiązań funkcjonalnych jej nie opracowują. W takiej sytuacji ustalenie obszaru strategii rozwoju ponadlokalnego następuje w uzgodnieniu z samorządem województwa i opiera się na istniejących powiązaniach funkcjonalnych”.

- **Wskazanie nowego obszaru do regulacji prawnej – sugestie do projektu ustawy o zrównoważonym rozwoju miast⁴**

Modyfikacja nie wymaga wprowadzania dodatkowych przepisów.

4. Podmioty odpowiedzialne za realizację:

Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego (jako gospodarz ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której zostały zdefiniowane strategie rozwoju, w tym rozwoju ponadlokalnego).

5. Wstępny harmonogram i kamienie milowe:

Wprowadzenie zmiany powinno być poprzedzone szerszą dyskusją ze środowiskiem samorządowym, na poziomie lokalnym i regionalnym, ponieważ w sytuacji braku woli opracowania strategii rozwoju ponadlokalnego po stronie gmin, decyzja co do zakresu obszarowego strategii powinna uwzględniać opinię samorządu wojewódzkiego.

6. Priorytet/istotność z punktu widzenia wpływu na wyzwanie/rozwiązanie problemu (oczekiwany efekt):

Potrzebne, ale nie pilne. Większego znaczenia nabiera określenie dobrych praktyk i wyjaśnienie wątpliwości interpretacyjnych w zakresie opracowania i relacji między strategiami rozwoju gminy i strategiami rozwoju ponadlokalnego w obszarach metropolitalnych, m.in. w odniesieniu do ustaleń SUMPów, które są obecnie w opracowaniu.

7. Odniesienia do diagnoz, dodatkowe materiały źródłowe, literatura:

⁴ Umiejscowienie tutaj ustawy o zrównoważonym rozwoju miast ma zasygnalizować i zaproponować regulacje takiej materii, która do tej pory nie była podjęta legislacyjnie a powinna podlegać takiej regulacji.

Sosnowski P., 2019, Zadania powiatu w zakresie planowania przestrzennego, [w:] Mądry T., 2019, Planowanie przestrzenne w miastach na prawach powiatu próba rozwiązania problemu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań, s. 165-177.

Budner W. W., 2019, Planowanie przestrzenne obszarów metropolitalnych – próby rozwiązań prawno-instytucjonalnych, [w:] Mądry T., 2019, Planowanie przestrzenne w miastach na prawach powiatu próba rozwiązania problemu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań, s. 178-192.

Małecka-Łyszczek M., 2013, Pojęcie i podziały zadań publicznych ze szczególnym uwzględnieniem zadań samorządu terytorialnego, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie”, nr 291.

Sołtys J., 2016, Miejski obszar funkcjonalny czy powiat? Problemy ponadgminne i miejsca ich rozwiązywania, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice.

8. Powiązane akty prawne, identyfikacja obszaru prawnego wymagającego poprawy (odniesienie do istniejącego stanu prawnego):

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378).

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1295, 2020, z 2020 r. poz. 1378, 2327).

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920).

9. Przykłady podobnych rozwiązań w innych krajach (jeśli znane)

[...]